

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

**Mysta In Pulpito Simplex, seu Dissertatio Theologica, De
Simplicitate, Quam Ecclesiasticus Præsul, in suggesto,
Nunquam non, sollicitus ac satagentius obervare debet**

Nitsch, Georg

Wolffenbuttelaë, MDCCXVI

VD18 13021338

8. Fundamentum.

urn:nbn:de:gbv:45:1-13753

ciosam peritiam; *hujus mundi?* I. Cor. I, 20. Finis istòc:
Ein Ey gibt mehr Nahrung / als eine ganze Schüssel voll
Kohl.

8. FUNDAMENTUM.

Parùm efficiunt comptæ, ac bene pexæ orationes;
Non instruunt, sed destruunt; Movent, non promo-
vent; delectant, non juvant. Illum cibi apparatus
meritissimo taxaveris jure, qui plus habet condimen-
ti, quàm nutrimenti; plus juris, quàm carnis. At-
que eandem rationem scias sermonis evangelici, ubi
multa theatra, pauca mystica; multa curiosa, pauca
fructuosa; multa, ad audientiæ popularis illecebram;
pauca ad indulgentiam divini Numinis prædicandam.
Absit talis verborum profluentia! absit talis verbo-
rum magnificentia! Quid enim, obsecro, prodest au-
res scalpere, ubi cordi lethaliter ægrotanti, facienda
est medicina? In nuce perforata nucleus non est quæ-
rendus; nec diu ejusmodi splendent meteora. Parvu-
li petunt panem & tu ipsis porrigis lapidem? Pio ec-
clesiæ Ministro in id omnibus incumbendum viri-
bus, ut gregem sibi commissum, non tam doctum,
quàm devotum; non tam subtilem efficiat, quàm
humilem atque exilem. Quicquid verò ad ostenta-
tionem ingenii proponitur, aures utut titillet, inte-
riora tamen non penetrat,

Sed tantum leviter supra natat, instar Olivi.

Perquàm appositè Ludov. Blosius, initio operum suo-
rum: Sane, inquit, talem me esse profiteor, qui aliquid
faciam.

*facunde dicere, neque possem, si vellem, neque vellem, si possem; pietati admodum amica est simplicitas, fitque, nescio quò pacto, ut verba exulta, cor plerumque non tam penetrent, quàm demulceant; & interpositis nonnullis, addit: Nimiis eloquentia amor mentes eorum, qui minus affecti sunt facillime à DEO, ac pietate avocatur. Et in præcipitium, philantia, superbia & herodoxia pertractas velut atheas reddit. Hæc Blossius. Negligit auditor mysteria fidei; dum animum ad ornamenta Rhetorica advertit; Omnis, sive de malo, quod fugiendum; sive de bono, quod prosequendum, evanescit cura, dum amoeniores loquendi formulas anhelat, & arguta dicendi acumina sitienter spectat & exspectat. En! sic splendor elaboratus evacuat! & sic sermo, ex industria cultus, vim dictorum enervat! Exsunt proin' exquisitæ istæ munditiæ & nitidæ verborum gemmule, à quibus populus nil, quàm levissimam reportat voluptatem. Bullas dixeris; spumas dixeris; sonum æstuantis maris dixeris. Exsunt, inquam, exsunt! *Regnum DEI non consistit in sermone; sed efficacia*, I. Cor. 4, 20. h. e. Ecclesiæ ædificatio non promovetur, inani verborum tinnitu; sed verâ DEI cognitione, efficaci que pietate &c. Alii colos torrent; alii girgillos fabricentur; alii muscipulas inveniant; Tu Homo-DEI stude simplicitati; Cuncta, quæ proponis, sint infra divinationem: Populis loquere populariter, & communionem, sermone compellare communi, cave unquam obliviscare. Confiteberis*

beris mecum, sacratiora γράμματα omnis fuci, tumo-
 risque esse expertia; sed nonne quævis syllaba est ictus
 securis? nonne omne, quod spiratur, est vivax? non-
 ne perpetuo aliquid magnifici, quod animo legentis
 sese insinuet, respectu sensus habet annexum? *Quem-*
admodum, cum Angelus (sunt verba magni cujus-
 dam Theologi) *offert se conspiciendum, sub humana*
specie, os quidem humanum agnoscitur, & humana
membroꝝ conformatio, apparet tamen semper aliquid,
ut ita dicam, peregrinum, quò percellaris animo, & ta-
cite admoneris, non esse verum hominem, sed spectrum:
ita est in Scripturæ stylo, nescio quid, quod effari non pos-
sum, persentiscitur tamen ab iis, qui legunt; quo facile
eum discernas, à scriptis humanis. Sicut cujusvis est in
esculentis discernere sapes, quanquam rationem diver-
sitatis explicare difficile sit. Vis itaque est in humili-
tate, efficacia in simplicitate. Apage ergo calami-
stros! apage fastus! apage Phaetontæos conatus!
apage ænigmata, non apocalyptica, seu vere prophe-
tica (hæc enim piissima suscipienda sunt reverentia)
sed cerebrina, sed chimærica, sed temerè excogitata
& inutiliter multiplicata.

9. FUNDAMENTUM.

Non solum fastidium; sed & suspicionem parit
 affectata verborum lascivia. Ex re & vero Joh. Picus
 Mirand: *A fucato sermone, si non desipit Auditor, quid*
speret aliud, quàm insidias? Vid. Epist. ad Herm. Barb.
 De